

ningar der sådana ifrågakomma, låta husbonden, hvilken ock skall vara skyldig att i sparbank eller lifrånstalt, under årets lopp, eller om kortare tid är betingad, innan den tilländagått, insätta minst 10 procent af den sålunda betingade lönen, mot högsta möjliga ränta, hvaröfver tjenaren sjelf under tjenstetiden eller vid dess slut erhåller sin bok, efter hvilken han icke får uppbära medlen, innan han uppnår 30 à 35 års ålder såvida icke tvingande omständigheter sådant fordra, då kommunalstyrelsens utlåtande i den kommun han då tillhör deröfver erfordras.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt.

Stockholm i Januari 1870.

Åke Andersson.

N:o 210.

Af Herr **Sven Nilsson** i Österslöv: *Om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t angående vidtagande af åtgärder, för utfående från Danska geheimearkivet och andra under offentlig vård stående Danska samlingar af der befintliga handlingar rörande sådana Svenska provinser, som förr tillhört Danska riket.*

Vid sistlidne riksdag föreslog jag, att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om vidtagande af åtgärder för utfående från Danmark af der befintliga handlingar och kartor rörande provinser, som förr tillhört detta rike, för att inom landet på lämpliga ställen, helst i de provinser dokumenten angå, förvaras och allmänheten tillhandahållas; och anförde till stöd härför: att i Köpenhamn finnes, såsom allmänt känt är, en mängd handlingar, deribland äfven kartor, som angå från Danmark till Sverige afträdde landskap, att på derom af Kongl. Maj:t meddeladt uppdrag under åren 1845 och 1846 uppgjorts förteckning öfver 7,545 särskilda, i Kongl. Danska geheimearkivet förvarade handlingar, som röra landskapen Skåne, Halland, Blekinge, Gotland,

Bohus län och Jemtland; att det vore uppenbart, att dessa dyrbara handlingar och hvad mera sådant som finnes i Danmark rörande fordna Danska men nu Svenska landskap, är af stor vigt ej endast för rättsförhållandena i berörde landskap, utan ock för deras historia och minnen, hvaremot dessa handlingar numera hafva ett ganska ringa, om ens något värde för Danmark; att genom fredsfördragen i Roeskilde den 26 Februari 1658 och Köpenhamn den 27 Maj 1660, då Danmark till Sverige afträdde åtskilliga landskap, Danmark, tillika förbundet sig att öfverlemna de handlingar, som dessa landskap angå; att Sverige således har obestridlig, på traktater grundad rätt till utbekommande af hvad som rörer de då afträdde landskapen; men att under så intima och vänskapliga förhållanden, som nu råda mellan båda ländernas Konungar och folk, denna rätt knappt torde behöfva återopas för utbekommande af ifrågavarande handlingar.

Detta förslag blef öfverlemnadt till Andra Kammarens Tillfälliga Utskott (N:o 3), som i sitt Utlåtande N:o 36 på anförda skäl hemställde, »att Kammaren måtte besluta en underdånig skrivelse till Kongl. Maj:t, med anhållan att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder, för att de i Kongl. Danska geheimearkivet och andra under offentlig vård stående samlingar i Danmark förvarade handlingar, hvilka angå något eller några af de Svenska landskap, som förr tillhört Danska riket, må åtminstone till så stor del deraf, som kan anses vara af någon vigt för innevånarne i dessa landskap, kunna utfås, helst i original, men derest och i den mån alltför stora svårigheter häremot möta, uti bestyrkta afskrifter, samt att Kongl. Maj:t sedermera täcktes förordna om lämpligaste sättet för dessa handlingars förvarande här i landet.»

Då Utlåtandet, den 28 April, föredrogs i Andra Kammaren, blef det bifallet med den af mig begärde ändring att orden: »för innevånarne i dessa landskap» uteslötos.

Vid föredragning, den 5 Maj, i Första Kammaren af protokollet från Andra Kammaren om detta beslut, uppträdde endast en talare och denne yrkade afslag å Utlåtandet, hvilket, på framställd proposition, äfven blef den Kammarens beslut. Denne talare anförde såsom skäl för sitt yrkande, att detta förslag afsåg endast handlingar, som beröra Skåne, Halland och Blekinge; att deri nämndes icke något om de många handlingar, som röra Sverige i öfrigt; att beträffande ifrågavarande handlingar, med anledning af en förut (likväl blott från enskild person härledd) framställning »icke ansett lämpligt att nu, efter så lång tids förlopp, afförda Kongl. Danska regeringen de ifrågavarande provinser rörande handlingar, hvilka till följd af fredsluten bort till Svenska regeringen utlemnas»; att om det varit fråga om att erhålla de Sverige rörande historiska handlingar, som finnas på Danska geheimearkivet samt äfven, fast i mindre antal i Kongl. räntekammararkivet i Köpenhamn, så hade möjligen förefunnits skäl att taga frågan i öfvervägande; att detta förslag deremot rörde endast de 7,545 särskilda, i Danska geheimearkivet, hvilka äro upptagna i Falkmans registratur och finnas att tillgå på tre uppgifna ställen inom landet; och att den som önskar någon särskild handling i sin helhet kan emot billig lösen och utan svårighet erhålla afskrift deraf i Köpenhamn. Då det således endast var fråga om den nytta, de i provinserna Skåne, Halland och Blekinge boende kunna hafva af dessa 7,545 handlingar, på hvilka vi redan ega tillgång i

minst tre exemplar, men ej om något gagn för den historiska forskningen, kunde talaren ej finna att Riksdagen borde anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder för dessa handlingars utbekommande; hvadan han med den framgång förut är nämndt yrkade afslag, »hvare flere ledamöter hördes instämma.»

Vid genomläsningen af handlingarne från förra riksdagen, som förelågo då Första Kammaren fattade sitt beslut, måste man känna sig frestad till den förmodan, att de ledamöter, som bidrogo till beslutet, icke egnat frågan sådan uppmärksamhet den, efter mitt förmenande åtminstone, verkligen förtjenar. Detta torde kunna förklaras deraf, att ärendet inkom till Kammaren nära Riksdagens slut, då alla föreliggande frågor svårigen kunna erhålla så fullständigt och noggrannt skärskådande, som önskligt vore. Enär mitt förslag således icke föll vid sistlidne riksdag för deremot framlagda verkliga skäl, tvekar jag följaktligen icke att, med hopp om framgång, nu åter framkomma dermed och föreslår alltså,

att Riksdagen måtte besluta en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder, för att de i Kongl. Danske geheimearkivet och andra under offentlig vård stående samlingar i Danmark förvarade handlingar, hvilka angå något eller några af de Svenska landskap, som förr tillhört Danske riket, må åtminstone till så stor del deraf, som kan anses vara af någon vigt, kunna utfås, helst i original, men, derest och i den mån alltför stora svårigheter häremot möta, uti bestyrkta afskrifter, samt att Kongl. Maj:t sedermera täcktes förordna om lämpligaste sättet för dessa handlingars förvarande här i landet.

Stockholm i Januari 1870.

Sven Nilsson,
från Österslöf i Willands härad.